

MAGYAR AFRIKA TÁRSASÁG
AFRICAN–HUNGARIAN UNION

AHU MAGYAR AFRIKA–TUDÁS TÁR
AHU HUNGARIAN AFRICA–KNOWLEDGE DATABASE

KOVÁCS, Attila

Bushman szerencsegyógyszer – namíbiai útinapló / Bushman Fortune
Medicine – Namibian Travel Diary

Eredeti közlés/Original publication:

Utazom.com, no date

Elektronikus újraközlés/Electronic republication:

AHU MAGYAR AFRIKA-TUDÁS TÁR – 000.003.530

Dátum/Date: 2019. április / April

filename: kovacsattila_nd_Bushman

Az elektronikus újraközlést előkészítette

/The electronic republication prepared by:

B. WALLNER, Erika és/and BIERNACZKY, Szilárd

Hivatkozás erre a dokumentumra/Cite this document

KOVÁCS, Attila: Bushman szerencsegyógyszer – namíbiai útinapló /
Bushman Fortune Medicine – Namibian Travel Diary, *AHU MATT*, 2019,
pp. 1–13. old., No. 000.003.530, <http://afrikatudastar.hu>

Eredeti forrás megtalálható/The original source is available:

Interneten / At the internet

Megjegyzés / Note:

ellenőrzött és szerkesztett szöveg / controlled and edited text

Kulcsszavak/Key words

magyar Afrika-kutatás, utazás Namíbiában, az utazás néhány eseményének a
felidézése, bushman turista előadás

African research in Hungary, travel in Namibia, recalling some of the travel
events, Bushman tourist show

AZ ELSŐ MAGYAR, SZABAD FELHASZNÁLÁSÚ, ELEKTRONIKUS,
ÁGAZATI SZAKMAI KÖNYV-, TANULMÁNY-, CIKK- DOKUMEN-
TUM- és ADAT-TÁR/THE FIRST HUNGARIAN FREE ELECTRONIC
SECTORAL PROFESSIONAL DATABASE FOR BOOKS, STUDIES,
COMMUNICATIONS, DOCUMENTS AND INFORMATIONS

* magyar és idegen – angol, francia, német, orosz, spanyol, olasz és szükség szerint más – nyelveken készült publikációk elektronikus könyvtára/
writings in Hungarian and foreign – English, French, German, Russian,
Spanish, Italian and other – languages

* az adattárban elhelyezett tartalmak szabad megközelítésűek, de olvasásuk vagy letöltésük regisztrációhoz kötött/the materials in the database are free but access or downloading are subject to registration

* Az Afrikai Magyar Egyesület non-profit civil szervezet, amely az oktatók, kutatók, diákok és érdeklődők számára hozta létre ezt az elektronikus adattári szolgáltatását, amelynek célja kettős, mindenekelőtt sokoldalú és gazdag anyagú ismeretekkel elősegíteni a magyar afrikanisztikai kutatásokat, illetve ismeret-igényt, másrészt feltárni az afrikai témájú hazai publikációs tevékenységet teljes dimenziójában a kezdetektől máig./The African-Hungarian Union is a non-profit organisation that has created this electronic database for lecturers, researchers, students and for those interested. The purpose of this database is twofold; on the one hand, we want to enrich the research of Hungarian Africa studies with versatile and plentiful information, on the other hand, we are planning to discover Hungarian publications with African themes in its entirety from the beginning until the present day.

BUSHMAN SZERENCSEGYÓGYSZER – NAMÍBIAI ÚTINAPLÓ

KOVÁCS, Attila

Utazom.com, no date

A kivárt péntek 13-i születéssel szinte kötelezőnek érzem, hogy legalább egy kicsit higgyek a babonákban, boszorkányos dolgokban...

De annyira azért nem, hogy bushmanok szerencsegyógyszerét "megeggyem". Eddig.

Este beszélgettünk a backpackers-es srácokkal, mit ajánlanak Windhoek környéki programként. A lehetőségek között szerepelt egy bushman falu meglátogatása.

Térképünkön csak a főbb útvonalak szerepelnek (még a namib vízum-szerzésnél hoztuk el a szóróanyagok közül, ennél részletesebb térkép csak zavaró tényező lenne), az alacsonyabb rendűeket tájékoztató jelleggel vékony fehér vonallal berajzolták. Ezen próbáltuk beazonosítani, hogy a 42-ed rendű utakon hogy juthatunk el a botswanai határ mellett abba a bizonyos faluba, ahol Jozef vár ránk... Még mondtak valami zavaros dolgot arról, hogy már nem Jozef a kemping menedzsere, de még mindig ott van és segít tolmácsolni a bushmanoknak...

Reggel még elintéztük hivatalos teendőinket (3,5 óra ücsörgés az interneten), majd elindultunk a kb. 5 órás útra. Az út eseménytelen volt, a vége felé kezdtünk el azon aggódni, hogy a világnak ennyire a végén hogyan fogjuk megtalálni őket... de mikor megláttuk a „Corridor lodge” ékes cégérét megnyugodtunk, hogy biztosan lesz fedél a fejünk felett.

Nem sokkal a lodge után meglett a kempinget jelző tábla is. Be is mentünk az udvarba, ahol egy fakéregből-sárból összerakott kunyhó mellett egy napszemüveges srác (erősen naplemente környékén jártunk) és 7 kiskölyök játszott a tűz körül.

Zoli kipattant a kocsiból, és ment tisztázni, hogy jó helyen járunk-e, és ugyan merre találjuk Jozefet. Kiderült, hogy ő Jozef, a háromcsíkos napszemcsi pedig álca, mivel valamilyen betegség miatt majdnem teljesen megvakult. Lábával sem stimmel minden, így a gyerekseregből 2, megfelelő méretű kislány fejére támaszkodva közlekedik, egyszerre használva őket vakvezetőként és mankóként.

Némi csacsogás után sűrű fotózásba kezdtünk, a gyerekek az első fél percben még megszeppentek voltak, aztán rendesen belejöttek és úgy pózoltak, mintha egész életükben ezt csinálták volna.

Mint kiderült a „falu” két családot jelent. Eddig Jozef volt a kemping (homokos terület, néhány asztallal, a recepcióval és három műanyag székkal) menedzsere, mivel a másik család nagyobb, így sok lúd... alapon leváltották, és a területről is megpróbálják kifűzni (megjegyzem, Namíbia területe bő 8-szorosa Magyarországnak, és kb. 1,8 millióan lakják... hely tehát van..., víz nincs a környéken, még csak ez sem lehet vezérelv...).

Mindenhez az új menedzser (15–16 éves srác) engedélyét kell kikérni. Át is szaladtak a szomszédba a „főnökért”, aki meg is jelent olyan játszótéri gengszter stílusban félrekapott baseball sapkában, Bob Marley-s pólóban, renyhe tevé járással.... Mondta, hogy természetesen maradhatunk, de a tűz körüli tradicionális táncnak az ő házuk mellett kell lennie este 8-kor, mert úgy szól a hagyomány.... És majd ők megmutatják a programot, hogy milyen „activity”-k közül és mennyiért választhatunk.

Az egész balhész szitu láttán, no meg Zoli is bedobta, hogy még Windhoekban azt mondták, hogy nem kell parázni, de legyünk résen, ne hagyjunk értéket a sátorban..... szóval nem voltak jó érzéseim. Elmúlt a negyed 9 is, Jozef pedig mondta, hogy most már ideje a táncnak, mivel a másik társaság sehol, majd az ő emberei táncolnak nekünk. Nem kér érte extra pénzt, majd megosztóznak a másik családdal a kialakult összegen (amiről még fogalmunk sem volt, mennyi lesz). Az „emberei” a mamája, a nővére (a 7 gyerek anyja), talán sógornője és az egyik gyerek voltak. Elénekelgettek-táncolgattak a tűz körül, Jozef pedig fordított és mesélt a táncok háttéréről. Menet közben megjelentek a szomszéd srácok, a baseball sapit bőr ágyékkötőre és játék újra cserélve (azért a kvarcórától és a sportcipőtől nem váltak meg), hogy bár késtek, de most már mehetünk hozzájuk is, meg hát hozták a programot. A műsort a mama egy „tanulságos történettel” zárta, amit a jelentőségteljes pillantásai alapján valószínűleg a másik társaságnak szánt...

A program egy ezer éves fénymásolat volt, olyan tételekkel, mint rakás fa személyenként 35 namib dollár, tűztánc 180 dollár.... amúgy meg, mivel Jozeféknél már sokat láttunk és hallottunk, ők most már csak kicsit fognak táncolni. Még megegyeztünk abban, hogy másnap elmennénk egy „bush walk”-ra, ahol elmesélik, hogy a sivatagban található kevés növényt hogyan lehet gyógyításra használni, melyiket lehet megenni, melyikből lehet vizet nyerni.... De mindezt csak akkor, ha nem a „maffia család” visz ki bennünket, hanem választhatjuk Jozefet és a mamát. Mondták, hogy persze lehet, de azért a megbeszélte időpontban, reggel 7-kor csak ott volt az ő emberük is talpig ágyékkö-
tőben...

Végül sikerült velük megegyezni, hogy valóban csak a Jozef family-vel kérjük a műsort.... Közben lebontottuk a sátrat, hogy a séta után minél hamarabb indulhassunk. Zoli hajtogatott, egészen addig, míg szóltam neki, hogy nyugodt léptekkel, de mérgezett egér sebességével hozza a fényképezőgépet és örökítse meg azt a bő 15 cm hosszúságú skorpiót, ami a sátor alatt volt.... Este még beszéltünk is róla, hogy nem hozza be a sátorba a cipőjét, mert szeretne egy olyan „kalandot”, amikor reggel ki kell ráznia a cipőt, mielőtt belebújna.... de abban persze reggel nem volt skorpió, csak a Mikulás hozta kedvenc dupla-csokis keksz.

A bush-walk is érdekes volt, tetszett, mikor a mama valamelyik meg-rágott gyógyszer-növénnyel megköpködte az egyik kislányt, hogy ez-zel tartsa tőle távol a betegségeket... aztán megmutogatták a fogam-zásgátló növényt, a termékenység-fokozót, a hasmenés ellenit... és a szerencse-gyógyszert. Megfelelő módon elkészítve – valamelyik pók fajta szárított példányával elkeverve és kis tasakban az övre akasztva– és alkalmazva akár még a bűnösöket is ártatlannak látja a bíróság. Bú-csúzóul még vettünk a családi ékszerekből, meghallgattuk Jozefet, hogy milyen jól tettük, hogy megosztottuk a pénzt a két család között, és ezzel az összes „san people”-nek (mint kiderült ők nem tartják ma-gukat bushmannak, bár az "irodalom" szerint nincs különbség közöt-tük) segítettünk, adtunk némi kekszet-bambit a gyerekeknek és útra keltünk.

Érdekes volt, itt a nyelv nem meghatározó a törzsi hovatartozást ille-tően. Azt mondta, hogy ők két külön család, nem értik egymás nyel-vét, de mivel egyforma a bőrszínük, és a hajuk, hát mindkét család san család, ezért is élnek így együtt „békességben”.

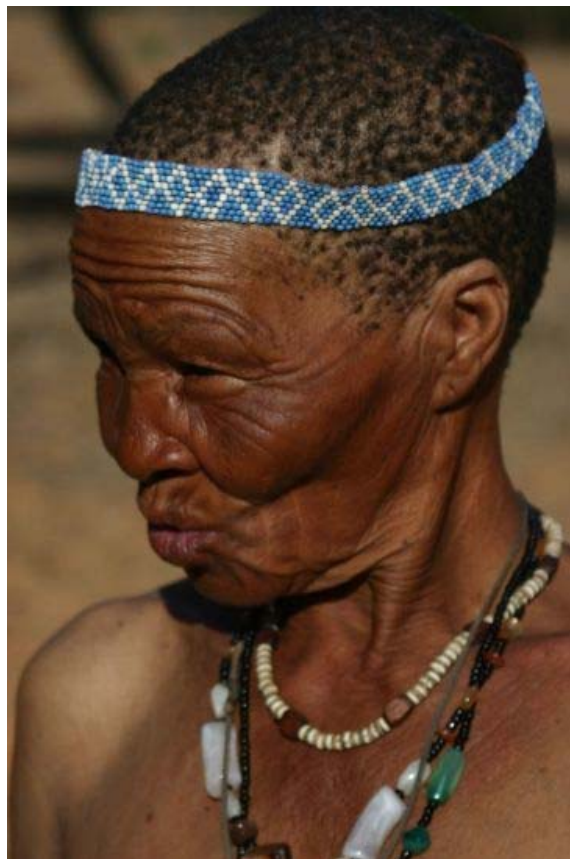
Meglehetősen hosszú út várt ránk, a Kalahári sivatagba (Transfrotier Park) akartunk eljutni. Nemrég nyitottak egy határállomás Namíbia és az egyébként Dél-Afrika és Botswana területén lévő park között, de az 4-kor, legkésőbb fél 5-kor bezár, nem volt idő szöszmögni.

Nem is tettem. Annyira, hogy bár nem gyorsítottam (földúton 100 km/óra a sebességkorlát), de egy kanyaros-bucka tetejére érve kicsit nagyobb volt a sebességünk a kelleténél, fenékriszálós brekusznak pedig több sem kellett, igen enyhe fékezésre (tudom, tudom.....) is akkorát csavart a fenekén, hogy hol az egyik oldal sziklafala, hol a másik oldal szakadéka (na jó, csak 3-4 méter mély árok) volt vészesen közel.

Végül a sziklafal alatti, hasonlóan mély árok felett álltunk meg, félig-meddig belógva az árokba, egy kerékkel a levegőben, másikkal egy barátságtalan tüskés bozótban.... Zoli rendes paparazzo lévén -miután megtudta, hogy rendben vagyok, csak a lábaim remegnek erősen- kapta a gépét, kipattant a kocsiából és nekiállt körbefotózni a helyszínt....

A helyzetet elemezve megállapítottuk, hogy bár kinevettük a mama lucky-medicine-jét, mégiscsak lehet valami a dologban.... vagy ő, vagy valaki más, de rendszeren rajtunk tartja a szemét. Mindenesetre azóta sokkal óvatosabban vezetünk. És a brekus is megúsza néhány karcolással a hátsó lökhárítóján. Zoli pedig ismét nem szólt egy rossz szót sem (szerintem genetikailag nem stimmel valami a pasiban).

Sőt, mikor kifakadtam, hogy lehetek ennyire balfék, még jött, hogy ő egy cseppet sem ijedt meg menet közben, csak kíváncsian várta, hogy meg tudom-e fogni az autót, és ha nem számolunk azzal lehetőséggel, hogy simán az úton maradunk, igenis tök jól csináltam, és a lehető legjobban jöttünk ki a dologból....

Csak egy „epés” megjegyzése volt: miért kell mindenben túltennem rajta, és eredeti ötleteim nincsenek is... ő elsüllyeszti az autót, OK, kicsit kényelmetlen, de egy óra alatt kiástuk, erre nekem úgy be kell ásni magunkat a homokba, hogy utána négy óra ásás-emelés kelljen a szabaduláshoz. Ő megpördül az autóval, bemegy a bozótba, okés, hogy oroszlános-leopárdos helyen, de nekem miért kellett közel szakadékba rongyolni vele úgy, hogy kitolni se lehessen, mindenképpen vontatni kelljen...?

Mivel az út napi 2 autónyi forgalmából 50 % az árokban volt, nem nagyon volt értelme segítségre várni (térerő természetesen nuku), Zoli elindult, hogy kerítsen valakit, aki ki tudna rángatni bennünket a szorult helyzetből. Persze az elérhető házak közül a legtávolabbiban voltak csak otthon. Míg ő ellimonádzott, újszülött bárányt simogatott a ház úrnőjével, én őriztem a kocsit, út mellé kiszórt csomagokat, és mire visszaért a segítséggel, idegbeteg állapotomban már-már végrendelkezni kezdtem... A farmról hozott két ember meglehetősen rutinnal állt neki a brekuszkiszabadításának: lapátok elő, kiásták, saját gumijukat leengedték, kivontatták, összepakoltak és mentek a dolgukra.

Mi is. Elég közel voltunk a határhoz, ha nem 4-kor zárnak, nem esélytelen odaérni. Még óvatosan sem. 5 perccel késtük le a határzárást, de namibok a tőlük megszokott kedvességgel, búbájosan mosolyogva rácsodálkoztak a magyar útlevelekre, majd átengedtek bennünket, mondván, ha Dél-Afrika zárva van, legfeljebb a senki földjén éjszakázunk.

De a másik oldalon is volt még ember, egy mondatban megkaptuk a letolást, hogy már rég túl vannak a zárórán, ezzel kipipáltnak tekintették a kellemetlen részt, és szintén mosolyogva intézték az összes további formáságot, park engedélyeket...